EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA (ES) 2020/1886

(2020. gada 14. maijs)

ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par Eiropas Savienības 2018. finanšu gada vispārējā budžeta izpildes apstiprināšanu, IX iedaļa – Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā lēmumu par Eiropas Savienības 2018. finanšu gada vispārējā budžeta izpildes apstiprināšanu, IX iedaļa – Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs,

— ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

— ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas atzinumu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A9-0029/2020),

A. tā kā saistībā ar budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru budžeta izpildes apstiprinātājiestāde vēlas uzsvērt, ka ir īpaši svarīgi vēl vairāk pastiprināt Savienības iestāžu demokrātisko leģitimitāti, uzlabojot pārredzamību un pārskatatbildību un īstenojot uz sniegumu balstītas budžeta izstrādes koncepciju un cilvēkresursu labu pārvaldību,

1. ar gandarījumu norāda, ka Eiropas Revīzijas palāta ("Revīzijas palāta") savā 2018. gada pārskatā par Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja (EDAU) 2018. finanšu gada pārskatiem konstatēja, ka nav atklāti nopietni trūkumi attiecībā uz revidētajiem cilvēkresursu un iepirkumu aspektiem;

2. pieņem zināšanai, ka EDAU gada darbības pārskatā ir norādīts, ka Revīzijas palāta ir izskatījusi vienu 2018. finanšu gadā veiktu darījumu un šajā sakarībā nav nākusi klajā ar apsvērumiem;

3. atzinīgi vērtē to, ka Revīzijas palāta ir konstatējusi – kopumā maksājumos, kas 2018. gada 31. decembrī slēgtajā gadā veikti saistībā ar EDAU administratīvajiem izdevumiem, kļūdu līmenis nebija būtisks un pārbaudītās pārvaldības un kontroles sistēmas bija efektīvas; ņem vērā Revīzijas palātas prasību atsākt *ex post* kontroli, kas atkal ir ieviesta;

4. vispārēji vērtējot, pauž nožēlu par to, ka Revīzijas palātas gada pārskata 10. nodaļai "Administrācija" ir diezgan ierobežots tvērums un maz secinājumu, neraugoties uz to, ka daudzgadu finanšu shēmas 5. izdevumu kategorija "Administrācija" tiek uzskatīta par zema riska izdevumu kategoriju;

5. norāda, ka Revīzijas palāta no daudzgadu finanšu shēmas 5. izdevumu kategorijas "Administrācija" pārbaudei atlasīja 45 no visu Savienības iestāžu un struktūru darījumiem; norāda, ka izlase bija veidota tā, lai būtu pārstāvēts izdevumu diapazons 5. izdevumu kategorijā, kurai atvēlēti 6,3 % no Savienības budžeta; norāda – Revīzijas palāta darba procesā ir konstatējusi, ka administratīvie izdevumi ir zema riska izdevumi; tomēr uzskata, ka attiecībā uz pārējām iestādēm ir atlasīts nepietiekams darījumu skaits, un prasa, lai Revīzijas palāta pārbaudei atlasīto darījumu skaitu palielinātu vēl vismaz par 10 %;

6. atgādina, ka EDAU nav decentralizēta Savienības aģentūra, un uzskata, ka, neraugoties uz to, ka tā budžets ir ļoti neliela daļa no Savienības budžeta, Revīzijas palātai tomēr būtu pienācīgi jāpārbauda EDAU darījumu likumība un pareizība, jo pārredzamība ir ārkārtīgi svarīga visu Savienības struktūru atbilstīgai darbībai; norāda, ka EDAU nav iekļauts ne Revīzijas palātas gada pārskatā par Savienības 2018. gada budžeta izpildi, ne 2018. gada gada pārskatā par Savienības aģentūrām un citām struktūrām; tomēr uzsver, ka informācijai par Revīzijas palātas veikto ārējo neatkarīgo revīzijas rezultātiem vajadzētu būt publiski pieejamai par visām Savienības struktūrām; tādēļ aicina Revīzijas palātu pārskatīt savu nostāju un no nākamā gada sākt publiskot revīzijas ziņojumus par EDAU; tādēļ prasa, lai Revīzijas palāta izdotu atsevišķus gada darbības pārskatus par šīs svarīgās Savienības struktūras gada pārskatiem ar mērķi nodrošināt to, ka Savienības iestādes un struktūras pilnībā ievēro tiesības uz privātumu un datu aizsardzību;

7. atzinīgi vērtē EDAU kopumā piesardzīgo un pareizo finanšu pārvaldību; norāda, ka EDAU ir skaidri nošķīris tā dēvētās "pašreizējās vai jaunās darbības"; norāda, ka pašreizējo darbību apmērs ir palielināts par 1,54 % saskaņā ar taupības politiku un lielākā daļa budžeta pozīciju ir iesaldētas 0 % līmenī; tomēr norāda uz to, ka jauno darbību apmērs ir palielinājies galvenokārt tādēļ, ka tika izveidota jauna Savienības vienība – Eiropas Datu aizsardzības kolēģija (EDAK) – un sākta ar to saistīto darbību īstenošana (kuras sāka darboties no 2018. gada 25. maija);

8. norāda, ka 2018. gadā EDAU piešķirtais kopējais budžets bija 14 449 068 EUR (2017. gadā – 11 324 735 EUR), un tas ir par 27,59 % vairāk nekā 2017. gada budžetā (budžeta pieaugums par 21,93 % no 2016. gada līdz 2017. gadam); atzinīgi vērtē to, ka līdz 2018. gada beigām bija uzņemtas saistības par 93,7 % no visām apropriācijām salīdzinājumā ar 89 % 2017. gadā; ar bažām norāda, ka budžeta izpilde maksājumu apropriāciju griezumā atbilst 75,2 % no visām apropriācijām (2017. gadā – 77 %);

9. atgādina, ka nolūkā turpmākajos gados nodrošināt efektīvu budžeta izpildes sniegumu, ir vajadzīgas budžeta tāmes; pieņem zināšanai to, ka ir jomas, kurām ir būtiska ietekme, piemēram, EDAU algu budžets, kas veido vairāk nekā 53 % no kopējā budžeta apmēra, un tas nozīmē, ka pat mērena kadru mainība būtiski ietekmē vispārējo budžeta izpildes līmeni; atzīst, ka precīzas budžeta tāmes attiecībā uz nesen izveidoto EDAK būs iespējams sagatavot tikai pēc dažiem tās darbības gadiem;

10. ar interesi ņem vērā to, ka EDAU ir izsludinājis jaunu atklātu konkursu, lai izveidotu augsti kvalificētu datu aizsardzības ekspertu kopumu, no kura izvēlēties turpmākos darbiniekus; attiecībā uz personāla darbā pieņemšanas plānošanu pieņem zināšanai to, ka EDAU ir pieprasījis nedaudz palielināt darbinieku skaitu par sešiem darbiniekiem saistībā ar EDAK izveides sagatavošanas darbiem;

11. atzīst, ka 2018. gads EDAU bija izšķirošs, jo 2016. gadā saistībā ar datu aizsardzības noteikumu modernizāciju tika pieņemta Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2016/679 ([1]) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 ([2]); norāda, ka Regulā (ES) 2016/679 paredzēto jauno uzdevumu un pienākumu pildīšanai turpmāk būs nepieciešami papildu resursi; pieņem zināšanai to, ka EDAU 2018. gadā bija 97 darbinieki (2013. gadā – 55 darbinieki); tomēr aicina EDAU analizēt situāciju attiecībā uz to, kā varētu palielināt iespējamo efektivitāti, tikai reorganizējot un pārdalot uzdevumus;

12. norāda, ka ar šo jauno tiesību aktu tika izveidota EDAK, ko veido 28 dalībvalstu datu aizsardzības iestādes un EDAU un kas nodrošina Regulas (ES) 2016/679 konsekventu īstenošanu visā Savienībā; norāda, ka 2018. gada sākumā EDAU ievērojamu daļu no sava laika un centieniem veltīja tam, lai atbalstītu EDAK sekretariātu, kā arī lai pati pilnībā darbotos kā valdes loceklis;

13. norāda, ka saskaņā ar jaunajiem noteikumiem par personas datu apstrādi arī Savienības iestādēm un struktūrām ir jānodrošina to atbilstība minētajiem noteikumiem, tostarp attiecībā uz IT infrastruktūru un sistēmu vadību un pārvaldību; pieņem zināšanai to, ka EDAU ir paplašinājis īpašo pamatnostādņu katalogu un sācis programmu, lai pārbaudītu Savienības struktūru atbilstību noteikumiem;

14. norāda, ka ir vajadzīga lielāka pārredzamība un sadarbība starp Eiropas datu aizsardzības iestādēm; uzsver, ka EDAU un dalībvalstu datu aizsardzības iestāžu sadarbība ir svarīga, lai nodrošinātu efektīvu uzraudzību un kopīgiem spēkiem sagatavotu jauno tiesisko regulējumu; aicina EDAU informēt Parlamenta Budžeta kontroles komiteju par visiem sasniegtajiem rezultātiem;

15. pieņem zināšanai to, ka EDAU katru gadu publicē datus par iestāžu sadarbību, kas tiek īstenota, izmantojot pakalpojumu līmeņa vienošanās medicīnas, rakstiskās un mutiskās tulkošanas, ēdināšanas un apmācības pakalpojumu jomā, kā arī administratīvus nolīgumus par būvniecību, loģistiku, drošības pakalpojumiem, IT u. c.; atzinīgi vērtē EDAU un EDAK saprašanās memorandu (galvenokārt attiecībā uz IT jautājumiem), kas ļauj jaunajai Savienības struktūrai gūt labumu no visa EDAU pēdējo gadu darba;

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu krimināsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp.).

16. atzinīgi vērtē EDAU nodomu (saistībā ar iepirkuma procesu modernizāciju) ieviest elektronisku darbplūsmu, lai izveidotu bezpapīra režīmu; atkārtoti norāda, cik svarīga ir iestāžu sadarbība starp EDAU un Komisiju attiecībā uz iepirkumiem, finanšu pārvaldību un cilvēkresursiem; atzinīgi vērtē pakalpojumu līmeņa vienošanos ar Komisijas Budžeta ģenerāldirektorātu un Informātikas ģenerāldirektorātu saistībā ar IT rīkiem *ABAC* un *Sysper 2*, kā prasīts pēdējā ziņojumā par budžeta izpildes apstiprināšanu; mudina EDAU panākt virzību saskaņotas politikas izveidē attiecībā uz savu pakalpojumu digitalizāciju;

17. norāda, ka ētikas amatpersonas pirmais rīcības plāns tika pilnībā īstenots un ka otrajā ziņojumā ir paredzēti vairāki pasākumi, piemēram, uzraudzītāju un darbinieku rīcības kodeksu pārskatīšana, pārskatīts lēmums par ārējām darbībām un iespējama pievienošanās jaunajam Savienības iestāžu pārredzamības reģistram u. c.; aicina EDAU pēc iespējas drīzāk īstenot šādus prasītos pasākumus; atzinīgi vērtē izpratnes veicināšanas sesijas, kas atbilst ētikas regulējumam; prasa nākamajā gada darbības pārskatā sniegt detalizētu informāciju par sasniegumiem saistībā ar ētikas regulējumu;

18. atzinīgi vērtē to, ka 2016. gadā pieņemtie iekšējie noteikumi par trauksmes celšanu tiks atjaunināti, lai stiprinātu trauksmes cēlēju un iespējamo pārkāpēju aizsardzību; norāda uz dažiem aizsardzības pasākumiem, piemēram, riska novērtējumu un piekļuves ierobežojumu, stingri ievērojot nosacījumu, ka informācija ir pieejama tikai tiem, kam tā ir vajadzīga; mudina EDAU lūgt ētikas amatpersonu pievērst šim jautājumam īpašu uzmanību nākamajā izpratnes veicināšanas sesijā, ko organizē visiem darbiniekiem; ar gandarījumu norāda, ka EDAU līdz šim nav bijis neviena trauksmes celšanas gadījuma;

19. atkārtoti uzsver datu aizsardzības nozīmi saistībā ar kiberdrošību; atzinīgi vērtē EDAU centienus sniegt norādījumus Savienības iestādēm par to, kā, īstenojot kiberdrošības pasākumus, aizsargāt personas datus, kā visaptverošas informācijas drošības pārvaldības sistēmas kalpo par pamatu gan datu aizsardzības, gan kiberdrošības pienākumu izpildei un kā veikt datu aizsardzības paziņošanas un informēšanas pienākumus personas datu aizsardzības pārkāpumu gadījumos; norāda, ka, ņemot vērā skandālu, ko izraisīja uzņēmums *Cambridge Analytica*, ļaunprātīgi izmantojot *Facebook* datus, un to, ka arvien lielāks skaits pierādījumu liecina par nelikumīgu iejaukšanos vēlēšanās, tiek sagaidīta EDAU reakcija; uzsver, ka EDAU ir jācīnās pret digitālo datu iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu;

20. atzīst pievienoto vērtību, ko EDAU var sniegt brīvā un atklātā pirmkoda programmatūras; jo īpaši uzsver, ka tās ir svarīga, lai palielinātu pārredzamību un izvairītos no atkarības, ko rada paļaušanās uz atsevišķu uzņēmumu piedāvātajiem produktiem; atzīst arī šādu programmatūru potenciālu drošības uzlabošanā, jo tās ļauj konstatēt un novērst trūkumus; stingri iesaka visas iestādei izstrādātās programmatūras darīt publiski pieejamas ar brīvā un atklātā pirmkoda programmatūras licences;

21. atzinīgi vērtē to, ka lēmums par aizskarošas izturēšanās novēršanu ir darīts pieejams visiem darbiniekiem EDAU iekštīklā; ar gandarījumu norāda, ka EDAU pašlaik strādā pie lēmuma par aizskaršanas novēršanu pārskatīšanas, kā arī pie pilnvarojuma iecelt papildu konfidenciālus konsultantus; norāda, ka 69 % darbinieku 2018. gada darbinieku aptaujā atzina, ka ir informēti par pašreizējo politiku attiecībā uz psiholoģisku un seksuālu uzmākšanos; atzinīgi vērtē to, ka 2018. gadā tika apmācīts viens konfidenciāls konsultants;

22. atzinīgi vērtē to, ka EDAU tīmekļa vietnē ir pieejami uzraudzītāju *CV* un interešu deklarācijas; norāda, ka šīs deklarācijas noteikti ir pašdeklaratīvas un ne EDAU, ne tā ētikas amatpersonai nav nekādu izmeklēšanas pilnvaru, lai nodrošinātu deklarēto datu patiesumu un pilnīgumu; aicina EDAU kopā ar citām Savienības iestādēm un struktūrām izvērtēt to, kā uzlabot sistēmu;

23. aicina EDAU nodrošināt to, ka tā tīmekļa vietnē tiek publicētas un regulāri atjauninātas visas ar ētikas principiem saistītās pamatnostādnes un procedūras; aicina EDAU turpināt centienus uzlabot tiešsaistē pieejamo informāciju attiecībā uz pārredzamību un publisko kontroli;

24. pauž nožēlu par to, ka gada darbības pārskatā nav atrodama izsmeļošāka informācija par konkrētiem pasākumiem, kas paredzēti, lai uzlabotu labjutību darbā; tomēr atzinīgi vērtē to, ka 2018. gadā ir pieņemti un/vai īstenoti tādi lēmumi un politikas nostādnes kā ziņojums par personāla aptauju, pārskatīts lēmums par tāldarbu un pārskatīts lēmums par mentorēšanu; prasa EDAU nākamajā gada darbības pārskatā sniegt izsmeļošāku informāciju;

25. atzinīgi vērtē EDAU 2018. gada iniciatīvu turpmāk piedāvāt apmaksātu stažēšanos, tikai izmantojot stažēšanās programmu *Blue Book*; norāda, ka šīs izmaiņas EDAU stažieru darbā pieņemšanas procesā tika veiktas pēc Ombuda ieteikuma pielāgot atbilstības kritērijus attiecībā uz apmaksātu stažēšanos; atkārtoti norāda, ka ir jāmaksā pienācīgs pabalsts visiem Savienības iestāžu stažieriem, lai izvairītos no tā, ka pastiprinās diskriminācija ekonomisku iemeslu dēļ;

26. ar interesi norāda, ka EDAU darbinieku vidū ir 20 Savienības valstu pilsoņi (salīdzinājumā ar 16 dažādu dalībvalstu pilsoņiem 2017. gadā); norāda, ka attiecībā uz dzimumu līdzsvaru EDAU ir nodarbināti 40 % vīriešu (salīdzinājumā ar 32 % 2017. gadā) un 60 % sieviešu; ņemot vērā EDAU mazo izmēru un specifiskās pamatdarbības, atzīst EDAU pastāvīgos centienus panākt līdzsvaru;

27. ar interesi norāda, ka EDAU ir saņēmis četras papildu biroja telpas MTS ēkā, ko tas izmanto kopā ar Eiropas Ombudu; norāda, ka ir sagaidāms, ka EDAU, tostarp EDAK sekretariāta, darbinieku skaits 2020. gadā turpinās augt un tādēļ ir nepieciešams paplašināt visu ēku; atbalsta šo EDAU lūgumu un prasa informēt Parlamenta Budžeta kontroles komiteju par visiem saistītajiem pasākumiem un šajā jautājumā sasniegto;

28. atzinīgi vērtē EDAU mērķtiecīgās iniciatīvas samazināt iestādes vides pēdas nospiedumu; mudina EDAU ieviest konkrētu rīcības plānu, lai samazinātu vides pēdas nospiedumu;

29. atzinīgi vērtē to, ka EDAU komunikācijas darbību nozīme pēdējos gados ir ievērojami palielinājusies; atzīst centienus uzlabot ietekmi, ko rada tā klātbūtne tiešsaistē; norāda, ka ir organizētas divas svarīgas komunikācijas kampaņas, proti, 2018. gada starptautiskā konference, kurā galvenā uzmanība tika pievērsta ētikas jautājumiem (tādējādi debatēs par digitālo ētiku uzrunājot maksimāli plašu auditoriju), un 2018. gada decembra komunikācijas kampaņa par jauno datu aizsardzības regulu Savienības iestādēm;

30. atkārtoti norāda, ka EDAU izmanto virkni galveno snieguma rādītāju, lai palīdzētu uzraudzīt savu darbu un resursu izmantošanu; ar gandarījumu norāda, ka 2018. gadā EDAU sasniedza vai pārsniedza mērķus, kas bija noteikti lielākajā daļā tā galveno snieguma rādītāju (piemēram, attiecībā uz 4. galveno snieguma rādītāju "Ieinteresēto personu intereses līmenis" bija noteikts mērķis sarīkot 10 apspriešanās, bet tika sarīkotas 13 apspriešanās); norāda, ka attiecīgo stratēģisko mērķu īstenošana norit raiti un nav nepieciešami nekādi koriģējoši pasākumi; mudina EDAU turpināt strādāt šajā virzienā;

31. atzinīgi vērtē to, ka EDAU ievēro gandrīz visus 16 iekšējās kontroles standartus, kuru ievērošana tiek regulāri uzraudzīta, lai nodrošinātu mērķu ekonomisku, lietderīgu un efektīvu sasniegšanu; norāda, ka iekšējās revīzijas dienests veica pēcpārbaudes revīziju par vēl neīstenotajiem ieteikumiem, kas tika sniegti saistībā ar iekšējo kontroles standartu pārskatīšanu, un secināja, ka iekšējās kontroles līmenis ir labs un iekšējā kontrole ir efektīva;

32. norāda, ka iekšējās revīzijas dienests veica aptauju par trim galvenajām jomām (EDAU pārvaldība saistībā ar EDAK, sistēma cilvēkresursu, budžeta un finanšu administrācijas nodrošināšanai un EDAU un EDAK atbalsta komandām sniegtais apgādes atbalsts), veicot šo jomu rūpīgu pārbaudi; norāda, ka iekšējās revīzijas dienests izstrādāja galīgo ziņojumu, kurā visi ieteikumi tika formulēti tikai kā izvērtējami jautājumi un iekšējās revīzijas dienests attiecībā uz tiem neveiks pēcpārbaudi;

33. norāda, ka EDAU tulkojumu izdevumi sastāda 337 057,35 EUR un tulkojumiem saistībā ar EDAK darbībām ir iztērēti 516 461,90 EUR; norāda, ka EDAK izmanto bezmaksas tulkojumu kvotu, ko nodrošina Komisijas Tulkošanas ģenerāldirektorāts; norāda, ka bieža nepieciešamība pēc tulkojumiem visās Savienības oficiālajās valodās, ņemot vērā to, ka iestāde ir ļoti neliela, padara tulkošanas internalizāciju neiespējamu no izmaksu un ieguvumu viedokļa;

34. ņem vērā to, ka darbinieku komandējumi tiek reģistrēti komandējumu integrētajā apstrādes sistēmā un komandējuma atskaite tiek augšupielādēta un iekļauta izdevumu atskaitē kā pavaddokuments; atzinīgi vērtē to, ka gada darbības pārskatā ir iekļauti dati, kas prasīti iepriekšējos ziņojumos par budžeta izpildes apstiprināšanu un kas apliecina, ka pēdējo četru gadu laikā ikgadējais komandējumu skaits un izmaksas nav būtiski mainījies;

35. atzinīgi vērtē to, ka EDAU ir noteicis kā paraugpraksi to, ka gada darbības pārskata iesniegšanas termiņš ir 31. marts nākamajā gadā pēc tam, kad ir noslēdzies finanšu gads, un šo paraugpraksi ievēro; tādēļ atzinīgi vērtē to, ka EDAU gada darbības pārskatu pieņēma līdz 2019. gada 26. martam, lai dotu budžeta izpildes apstiprinātājiestādei vairāk laika padziļināti iepazīties ar pārskatu un labāk īstenot budžeta izpildes apstiprināšanas procedūru;

36. akcentē dažos iepriekšējos gados paveikto tādās jomās kā uz sniegumu balstīta budžeta izstrāde, ētikas regulējums un visi ar to saistītie noteikumi un procedūras, spēcīgāka darbība komunikācijas jomā un aizvien vairāk pasākumu pārredzamības uzlabošanai; atzinīgi vērtē iestāžu pakalpojumu un sadarbības līgumu nozīmīgo skaitu; uzsver to, cik nozīmīga ir Savienības iestāžu un struktūru sadarbība un pieredzes apmaiņa; ierosina analizēt iespēju izvērst oficiālas tīklošanas darbības dažādās jomās, lai apmainītos ar paraugpraksi un izstrādātu kopīgus risinājumus;

37. uzsver, ka Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības būtiski ietekmēs EDAU plānoto darbu; uzsver, to, ka svarīgi ir ātri sākt sarunas ar Apvienoto Karalisti par vienošanos datu jautājumā.